

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
t.a.v. Bureau Energieprojecten
Inspiraakpunt Hoogspanningsverbinding ZVL 380 kV
Postbus 11
9200 AC DRACHTEN

Onderwerp
Reactie op cNRD 380 kV netuitbreiding
Zeeuws-Vlaanderen

Zaaknummer
621755

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 25 februari 2025

Geachte heer/mevrouw,

Zeeland wil voor Nederland een significante bijdrage leveren aan de grootschalige energietransitie om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Door het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) worden in Zeeland diverse afzonderlijke procedures doorlopen voor de vestiging van nieuwe grootschalige energie-infrastructuur. Het gaat momenteel om energieopwekking via kernenergie en uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk (380 kV hoogspanningsstation Sloegebied, aanlandingen wind op zee vanaf 2031 en netuitbreiding 380 kV Zeeuws-Vlaanderen). Al deze projecten doorlopen de rijksprojectprocedure, waarbij Provincie Zeeland de regionale belangen in kan brengen. Voor de georganiseerde processen rondom de procedures spreken wij onze waardering uit.

Op 24 januari 2025 publiceerde u namens het ministerie en netbeheerder TenneT TSO BV een kennisgeving van de terinzagelegging van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) voor het project netuitbreiding 380 kV Zeeuws-Vlaanderen.

Met deze kennisgeving biedt u belanghebbenden en belangstellenden de gelegenheid om een inspraakreactie in te dienen op de door u ter inzage gelegde stukken. Gelet op onze nauwe betrokkenheid bij alle hiervoor genoemde projecten maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren.

Inzoomend op de cNRD voor de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen benadrukken we dat we negatief staan tegenover een bovengrondse uitvoeringsvariant in de vorm van masten over de Westerschelde. Wij pleiten voor ondergrondse uitvoering, vanwege de voor ons bij u bekende moverende overwegingen. Zie hiervoor ook onze reactie van 12 december 2023 op het Voornemen & Voorstel voor Participatie (brief met kenmerk 380459). Daarbij geven wij de voorkeur aan een variant in de vorm een tunnel.

Voor wat betreft het te onderzoeken landtracé op Zuid-Beveland, pleiten we ook hier voor ondergrondse uitvoering door middel van verkabeling. Wij hechten daarbij groot belang aan de 'tenzij', van het leidend principe 'bovengronds, tenzij', zoals vastgelegd in het landelijke beleid. In de cNRD is opgenomen dat het ministerie van KGG instemt met de 'tenzij', omdat er hier sprake is van een bijzondere situatie die onderzoek naar een ondergrondse uitvoeringsvariant rechtvaardigt. TenneT voert hiervoor nettechnisch onderzoek uit. Ter onderbouwing van ons standpunt refereren wij hier aan de door Provinciale Staten vastgestelde Provinciale Voorwaarden kernenergie, die wij op 10 april 2024 hebben aangeboden aan de toenmalige Minister van Klimaat en Energie.

Hierin is opgenomen dat er geen nieuwe bovengrondse kabels door de Zak van Zuid-Beveland mogen worden aangelegd. Dit beleidsstandpunt is tevens vastgelegd in onze Zeeuwse Omgevingsvisie.

Aanvullend adviseren wij een volledig beoordelingskader op te nemen in de NRD voor klimaatadaptatie, zodat er in IEA/MER een goede afweging kan plaatsvinden van de klimaateffecten. Voor een volledige afweging dienen de volgende thema's binnen klimaatadaptatie aan bod te komen:

- Hitte (en eventueel kou)
- Droogte
- Wateroverlast door regenval
- Overstromingen
- Storm

Onze bovenstaande standpunten en advies zien we dan ook graag door u doorvertaald worden in de definitieve NRD.

In aanvulling op onze standpunten geven we graag nog de volgende overweging mee. Het doorlopen van de projectprocedures voor de nieuwe grootschalige energie-infrastructuur onderschrijven wij. Echter betogen wij als provinciale overheid dat na het afronden van de verkenningsfase (Voornemen & Participatie) het in de volle breedte blijven onderzoeken van alle 'redelijke alternatieven' wat ons betreft een niet langer houdbare methode is, om de volgende redenen:

1. Wij ervaren dat de inhoudelijke inbreng vanuit de regio in de verkenningsfase door het Rijk onvoldoende op waarde wordt geschat. Door ons gesignaleerde knelpunten en aangedragen oplossingen door gebiedskennis (zowel beleidsmatig, technisch als bestuurlijk) worden door het ministerie onvoldoende gewogen. Hierdoor blijven in de cNRD's door ons als ongewenst bestempelde alternatieven toch in beeld. Uit monde van het ministerie wordt dit gedaan om procedurele fouten te vermijden en daarbij met name om Raad van State-proof te zijn.
2. Vervolgens ervaart de regio met de publicatie van dit soort ruim opgezette cNRD's maatschappelijke en bestuurlijke onrust. De opzet en het vervolgonderzoek via IEA/MER leiden namelijk voor een lange periode tot onduidelijkheid over wat een Minister uiteindelijk als voorkeursalternatief gaat zien. Met name voor grootschalige energieprojecten met veel fysieke en maatschappelijke impact is dit een ongewenste situatie.
3. Aan de hand van de resultaten gedurende de participatie en op basis van de deskundige ambtelijke en bestuurlijke inbreng (gebiedskennis) zien we met de afronding van de verkenningsfase een alternatief ontstaan dat juist vanuit voorkeur en draagvlak in een vroeg stadium via IEA/MER onderzocht zou moeten kunnen worden.

Met het oog op het slagen van de energietransitie, en daarbij rekening houdend met maatschappelijk draagvlak, pleiten we voor meer bestuurlijke daadkracht bij het kabinet om te kiezen en te beslissen en daarmee de projectprocedures in onze provincie te versnellen. Dit zou moeten neerkomen op het in een vroeger stadium focus aanbrengen in de planvorming, en het niet meewegen van niet gewenste alternatieven. Hiermee voorzien we dat ook een onevenredige onderzoekslast beperkt wordt.

Wellicht ten overvloede, willen we nogmaals onderstrepen dat er zowel door ons als de lokale overheden het van groot belang wordt geacht dat er integrale afstemming plaatsvindt tussen de voorziene grootschalige energieprojecten in dit deel van Zeeland met aandacht voor de grote maatschappelijke impact¹.

¹ Zie ook de eerste adviesbrief van de gebiedsverbinder kernenergie aan de Minister van KGG d.d. 18 december 2024, <https://open.overheid.nl/documenten/6b2554e3-ff85-4b5d-b9ab-7bbb3d7577c9/file>

Tenslotte, in aanloop naar de voorkeursbeslissing door de Minister op basis van de IEA en MER zullen wij invulling geven aan de totstandkoming van het formele regio-advies. Daarin zullen wij ook de belangen van de lokale overheden op passende wijze betrekken.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

A.J. van der Maas
Waarnemend voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.